

SENTRALISERING: Nye strenge krav blir nå stilt til blant annet Aurland Energiverk, Luster Energiverk, Lærdal Energi (biletet), Stryn Energi, Sunnfjord Energi og Årdal Energi. Jo mindre selskapet er, jo høyere blir kostnaden for kundene, går det fram av denne kronikken.

Uønsket sentralisering av energisektoren

Stortinget skal før påske behandle et sentraliserende lovforslag, som vil øke kostnadene og svekke beredskap og forsyningssikkerhet for mange kunder i Sogn og Fjordane.

Forslaget fra Olje- og energidepartementet (OED) til endring av energiloven vil få dramatiske og ugjenkallelige konsekvenser for strømforsyningen og for lokalsamfunn over hele landet, om det skulle få flertall i Stortinget.

I SOGN OG Fjordane er det flere selskaper som får nye strenge krav, blant annet Aurland Energiverk, Luster Energiverk, Lærdal Energi, Stryn Energi, Sunnfjord Energi og Årdal Energi. Jo mindre selskapet er, jo høyere blir kostnaden for kundene.

Forslaget til ny energilov krever ny organisering av svært mange norske energiselskaper. OED foreslår å innføre et såkalt selskapsmessig og funksjonelt skille for selskaper som driver både nettvirksomhet som er et monopol, og annen virksomhet som produksjon av kraft og salg av energi i konkurranse med andre.

I praksis innebærer forslaget at det blir et vanntett skott mellom nettvirksomheten og den øvrige virksomheten i de nye konsernene som må etableres. Nettvirksomheten kan ikke ha den samme ledelsen som de øvrige i konsernet. Dette innebærer minst et nytt styre og en ny leder, og begrensninger i hvordan man kan

samordne drift og ledelse av selskapene. Med de ekstra kostnader og økt byråkrati dette innebærer.

SKULLE DETTE FÅ flertall på Stortinget, vil omstillingsprosessen i seg selv bli krevenende og dyr for selskapene. Deretter vil det gå store penger til økt byråkrati hvert eneste år. Beregninger viser at bransjen påføres en kostnad på 4,6 milliarder kroner som følge av regjeringens forslag. Den må kundene og eierne, som er norske kommuner, dekke.

Samtidig fratas selskapene muligheten til å drive rasjonelt og effektivt fremover. Også den regningen ender til slutt hos kundene og eierne. Resultatet vil kunne bli at mange lokalt eide selskaper selges til større regionale og nasjonale aktører. Erfaringer viser at når eierskapet sentraliseres forsvinner også det lokale fokuset.

STATSRÅD TORD LIEN har da også gjort det klart at han mener det er ønskelig med færre nettselskaper i Norge. De store skal altså sluke de små. Eierskapet og kontrollen vil forsvinne fra

lokalsamfunnene for godt. Resultatet vil være en storstilt sentralisering, uten at konsekvensene for distriktene er utredet.

De foreslåtte endringene går langt utover det vi har sett i noe annet land i Europa. EU har ikke gitt mindre selskaper et slikt krav. Her er det unntak fra selskapsmessig og funksjonelt skille for alle selskaper med færre enn 100.000 kunder. Norge kan dermed bli det eneste landet i EØS-området som fjerner fritaket – og slik vil vi frivillig svekke vår egen konkurransekraft.

REGJERINGENS FORSLAG ER blant annet begrunnet med at et skille vil hindre kryssubsidiering av konkurranseutsatt virksomhet i integrerte selskaper. Dette høres bra ut, men eksempler på slik kryssubsidiering er verken dokumentert av NVE, OED eller andre. Tvert imot kan selskapene ved å utnytte ressursene optimalt holde kostnadene nede både på nett og øvrig virksomhet.

Forslaget forsøker dermed å løse et problem som ikke eksisterer, eller som i verste fall er

marginalt. Avdekking av eventuell kryssubsidiering kan utføres på en langt enklere og rimeligere måte enn å innføre nye krav til økt byråkrati og økte kostnader. Å stille krav til oppsplitting av selskapene blir å «skyte spurv med kanoner». En høy pris for selskapene, deres kunder og en rekke lokalmiljø.

OM DETTE FORSLAGET skulle ende med å få flertall på Stortinget, så vil endringene være ugjenkallelige. Oppkjøp av lokale selskaper vil føre til sentralisering av kompetansearbeidsplasser og ressurser. Det blir dårligere konkurranse i selve strømmarkedet med færre selskaper. Erfaringene fra for eksempel Storbritannia viser at kundene her er svært misfornøyd med de store leverandørene.

De mange mindre og mellomstore energiselskaper fyller en viktig rolle i lokalsamfunnene. For eksempel har de bidratt til god bredbåndsdekning mange steder i distriktene. Eiernes utbytte har slik blitt ployd tilbake til lokalsamfunnet i form av en svært viktig infrastruktur.

MANGE MINDRE OG mellomstore selskaper tar et samfunnsansvar der hvor andre ikke vil. De tilbyr kompetansearbeidsplasser i områder hvor det ikke er mange av dem. Selges eller fusjoneres de, blir lokalsamfunnene fattigere.

Kristin H. Lind
Direktør KS
Bedrift Energi

Nils Kalvø Tessem
Næringspolitisk
rådgiver KS
Bedrift Energi

KRONIKK